

1721 Utenlandske familienavn på Bye gård

Rolfseng-navnet er i dag knyttet til ærverdige Bye gård i Stjørdal. Men slik har det ikke alltid vært. Bye gård er typisk for sin tid. Sammen med en del andre dominanter i Stjørdalen, hadde Bye gård tilknytning til familienavn av utenlandsk opprinnelse. Se bare: Klüver, Coldevin, Schliffenback, Von Hirsch, Richter og Løchen - for å nevne noen. Flere av utlendingene som kom nordover, kom hit enten i embets medfør, som et resultat av enevelde – hvor de skulle sikre kongen råderetten, - eller de kom hit for å overta kongens gods som betaling for krigstjeneste eller annen tjeneste. Dette var en kongevennlig ”maktelite” – en form for nyadel. Etter hvert som nye generasjoner kom til, ble sterkere bånd knyttet mellom disse familier gjennom (arrangerte) ekteskap, og proprietærene som samfunnsklasse oppstod.

Disse ”fjerntklingende” navnene var en duft av den store verden. For stjørdalingene skulle de få mye å bety på godt og vondt. Vi kunne ha skrevet side opp og side ned om alle påvirkerne, men skal la det ligge denne gangen – og heller se på noen få av de som hadde relasjoner til Bye gård.

Den store nordiske krigen er i slutfasen og Ulrick Ferdinand Klüver ser dagens lys i Trondheim den 21. januar 1721. Han var sønnesønn til Johan Wilhelm Klüver som kom fra Kurland (landskap i Latvia) og ble offiser i den norske hæren i 1677. Han var blant annet med å forsvare Skånes skanse mellom Levanger og Verdal under Armfeldts innfall i 1718. Han døde i Overhalla i 1737, 87 år gammel. – Hans barnebarn, unge Ulrich Ferdinand ble underoffiser i infanteriet i 1736. Den 1. mai 1774 kjøpte han Østre Bye av major Fredrik Christian Coldevin for 620 rdlr. Samme dag kjøpte han Vestre Bye av Lars Kristensen, innflytter fra Røros, for 640 rdlr – som i 1771 hadde kjøpt gården av samme herr major Coldevin.

Ulrich Ferdinand Klüver gifter seg den 4. april 1753 med datter til oberst Harboe på Mæle gård, frk. Christine Harboe. Hun døde trolig noen få år senere, for alt i 1758 gifter Klüver seg igjen, denne gangen med Anne Severine Boghardt. I mai 1774 skiller Klüver seg fra Anne Severine, - en uvanlig handling på den tiden. Grunnen til dette skulle visstnok vært utroskap fra konas side. Hun stod i forhold til en av tjenesteguttene på gården. Etter dette ble trolig ikke livet til Klüver like enkelt. Rett nok får han en sønn med Gunhild Olsdatter fra Lånke i 1776, men på denne tiden var han selv og hans tanker bokstavelig talt på vandring. Klüver selger Vestre Bye til Gunnar Ree, og i november 1781 selger han også Østre Bye til Ola Jensen Bakken fra Meråker. Deretter dro Klüver fra sted til sted, rastløs og uten sinnsro. Det siste ekteskapet hadde vært svært ulykkelig og kastet en mørk skygge over livet hans. Etter mange sorgfulle år, døde han oppe i en Namdalsbygd i 1790. For øvrig heter det seg at Klüver og hans bror var meget gode jegerer og sikre skyttere. De spilte godt på fiolin, samt ”alle blæsende instrumenter”. Og de skulle være fremragende i både fekte- og dansekunsten.

Ovennevnte Gunnar Ree og Ola Bakken – som overtok hver sin Bye gård av Klüver, solgte igjen til Jakob Conrad von Hirsch, født 1755 i Fredrikstad, etter at familien trolig har kommet til landet fra Tyskland. Dermed var hele Bye igjen samlet på en hånd. Denne von Hirsch ble senere major og var med på det berømte innfallet i Jämtland i 1808, hvor han ledet *3. kolonne*

av 1.Trondhjemske regiment. De tok seg fra Stjørdalshalsen, gjennom Skurdalsporten og over til Handøla i Sverige.

Major von Hirsch på Bye gård, gifter seg med Maria Henrici, datter til stadsfysikus Robertus Stephanus Henrici i Trondheim. Navnene tilknyttet Bye ble med dette heller ikke særlig fornorsket – heller tvert om. Ekteparet von Hirsch fikk etter hvert 6 barn, hvorav 2 skulle bli ganske kjente personer i Trøndelag. Først: Mette Jakobine Christine Hirsch, døpt 22.juli 1791. Hun ble den 10.mai 1812 gift med kaptein Wasmuth på Ree gård i Stjørdal, eidsvollsmannen som døde kort tid etter hjemkomsten fra riksforsamlingen i 1814. Deretter flyttet Jakobine til Stiklestad hvor hun ble gift igjen i 1818 med Jens Jakob Sejersted, hvis onkel var den berømte general og notabel-delegaten på Eidsvoll i 1814, Johannes Klingenberg Sejersted fra Mæle gård i Stjørdal. Han igjen var sønn til Jens Fredrik Sejersted på Geving gård, senere flyttet de til Mæle. Denne J.F.Sejersted har fått æren for å ha innført poteta til Stjørdal i 1773.

Så - i februar 1821 overtar en annen kjent sønn av ekteparet von Hirsch gården. Det er den 31 år gamle Robertus Jacob von Hirsch. Etter å ha solgt Bye gård i 1840 og flyttet til Trondheim, ble han oberstløytnant ved *Innherreds nasjonale musketerkorps*. Mens han eide og bodde på Bye gård, var Robertus Jacob von Hirsch stortingsmann fra nordre Trondhjems amt. Denne stortingsmannen ble gift med Nicoline Hornemann fra Reppe i Lånke, hvis søskenbarn var Kristian Hersleb Hornemann, eidsvollsmann i 1814 fra østre Risør. Og som den observante leser sikkert har registrert: Navnene fra storgården på søre sida av Stjørdalselva hadde ikke en mindre duft av utenlandsk aroma over seg.

Jorulf og Solveig Rolfseng

Bye gård er rik på tradisjoner. En bærer av vår kulturarv. Jorulf og Solveig Rolfseng planlegger å videreutvikle dette ved å legge til rette for en kulturopplevelse gjennom ølbrygging, historie og tradisjoner. Om kort tid håper folket på Bye å åpne et relatert tilbud på selve gården.